

X: Samenvatting

Dit proefschrift bestaat uit acht hoofdstukken die elk een beschrijving geven van een gedeelte van een onderzoeksproject op het gebied van de psychologische kenmerken van jeugdige zedendelinquenten. Dit onderzoeksproject is uitgevoerd bij de Vrije Universiteit van Amsterdam, in samenwerking met verschillende instellingen voor forensische psychiatrie in Nederland.

Het eerste hoofdstuk biedt de lezer een korte algemene inleiding betreffende jeugdige zedendelinquenten en hun psychologische kenmerken.

In het tweede hoofdstuk wordt het Adolescent Sexual Abuser Project Assessment Measures-Dutch Revised Version (ASAP-D) gepresenteerd. Het ASAP-D is een pakket van standaard vragenlijsten dat verschillende psychologische kenmerken meet. Deze psychologische kenmerken zijn geselecteerd vanwege het feit dat er in de literatuur consensus bestaat over hun relevantie met betrekking tot het ontstaan en voortduren van seksueel grensoverschrijdend gedrag bij jongeren. Na een uitvoerige beschrijving van het instrument worden de psychometrische kwaliteiten ervan weergegeven. Het ASAP-D komt naar voren als een instrument dat in voldoende mate betrouwbaar en valide kan worden genoemd.

In het derde hoofdstuk wordt een correlatiestudie beschreven van de schalen van het ASAP-D die de cognitieve en gedragsmatige componenten van empathie meten en de Morele Oriëntatie Lijst (MOL). De resultaten van deze studie ondersteunen de validiteit van de empathieschalen van het ASAP-D. In het artikel wordt ingegaan op de toepassingsmogelijkheden van deze schalen.

In het vierde hoofdstuk wordt een vergelijking gepresenteerd van de door de ASAP-D gemeten psychologische kenmerken van een groep van jeugdige zedendelinquenten met een groep van jeugdige geweldsdelinquenten (die *geen* zedendelicten hebben gepleegd) en een representatieve steekproef van de algemene populatie van jongeren. Het gaat hier in alle gevallen om *jongens*. In tegenstelling tot de algemene verwachting blijken de drie onderzochte groepen niet significant van elkaar te verschillen wat betreft het merendeel van de gemeten psychologische kenmerken. Significante verschillen tussen de drie groepen zijn slechts op een beperkt aantal gebieden gevonden. De implicaties van deze resultaten worden vervolgens besproken.

Het vijfde hoofdstuk is gewijd aan de beschrijving van een andere vergelijkingsstudie waarbij gebruik is gemaakt van het ASAP-D, namelijk een tussen jeugdige zedendelinquenten die hun behandeling *wel*, en die hun behandeling *niet* hebben voltooid. Ook

hierbij zijn de onderzochte groepen vergeleken met een niet-delinquente controle-groep, bestaande uit een representatieve steekproef van jongens tussen de 12 en de 18 jaar. De gevonden verschillen wijzen op een hogere prevalentie van impulsiviteit en van problemen met het omgaan met woede en agressie in de groep die de behandeling *niet* heeft voltooid, dit in vergelijking met de twee andere groepen. Aan de hand van deze resultaten worden aanbevelingen gedaan om de uitval van jeugdige zedendelinquenten in behandeling zoveel mogelijk te beperken.

In het tweede gedeelte van dit hoofdstuk wordt de vergelijking beschreven van de scores op het ASAP-D aan het begin en aan het einde van de behandeling van de jeugdige zedendelinquenten die hun behandeling *wel* hebben voltooid. De gevonden verschillen zijn in het algemeen indicatief voor een positief behandelresultaat.

In het zesde hoofdstuk wordt een vergelijkend onderzoek gepresenteerd over de door het ASAP-D gemeten psychologische kenmerken tussen verschillende categorieën van jeugdige zedendelinquenten en een controlegroep bestaande uit een representatieve steekproef uit de algemene mannelijke populatie van jeugdigen tussen de 12 en de 18 jaar. Wederom worden er tussen de onderzochte groepen weinig significante verschillen gevonden. De theoretische en praktische implicaties van deze resultaten worden vervolgens uitvoerig besproken.

In het zevende hoofdstuk wordt een theoretisch kader beschreven, waarin wordt gepoogd om een verklaring te geven waarom sommige jongeren wel en anderen niet overgaan tot het plegen van zedendelicten. Tot op heden is men er steeds van uitgegaan dat jeugdige zedendelinquenten tot hun delictgedrag komen door een verstoorde ontwikkeling en/of door psychopathologische verschijnselen. Empirisch onderzoek, waaronder het onderhavige, heeft deze aanname echter nooit voldoende kunnen ondersteunen. Steeds blijkt dat slechts een betrekkelijk klein deel van de onderzochte jeugdige zedendelinquenten aantoonbaar lijdt aan een of andere vorm van psychopathologie of een duidelijk afwijkende psychoseksuele en/of psychosociale ontwikkeling heeft doorgemaakt. Het hier beschreven theoretische kader benadert seksueel delictgedrag bij jeugdigen in termen van zowel *normale* ontwikkelingsprocessen, als van psychoseksuele en psychosociale deviatie. Het gaat uit van de interactie tussen biologische, psychologische en situationele factoren.

Het afsluitende hoofdstuk behelst een algemene discussie van het gehele onderzoeksproject. De zwakke en sterke punten van de uitgevoerde onderzoeken worden hierbij uitgebreid besproken.